

Sygn. akt V CSK 74/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa R.G.

przeciwko M.P. i A.P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 czerwca 2018 r.,

na skutek skarg kasacyjnych: powódki i pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

1) odmawia przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych obu stron;

2) znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 3 października 2016 r. oddalił roszczenie powódki o zasądzenie od pozwanych kwoty 420 502,50 zł tytułem zachowku po mężu powódki J.P. Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w K. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził solidarnie od M.P. i A.P. na rzecz powódki kwotę 119 207,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2015 r., oddalił powództwo w pozostałej części, orzekł o kosztach postępowania i oddalił w pozostałej części apelację powódki.

Powódka w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje, w jej ocenie, nieuwzględnienie przez Sąd Apelacyjny wzrostu wartości majątku spadkodawcy w okresie trwania małżeństwa i nierozliczenie udziału powódki w tym wzroście. Za wadliwe uznała także nałożenie na nią obowiązku wykazania, że poczyniła nakłady z własnego majątku na nieruchomość będącą własnością zmarłego w odniesieniu do kosztów adaptacji budynku na cele mieszkalne, remontu podłóg, malowania ścian i montażu tapet, czy urządzenia ogrodu, skoro nie było podstaw do przyjęcia, że dokonane zostały z majątku osobistego zmarłego.

Pozwane A.P. i M.P. oparły skargę kasacyjną na podstawie naruszenia przepisów postępowania oraz oczywistym naruszeniu prawa materialnego przez nieuwzględnienie zasady, że zobowiązanie wygasa w wyniku kontuzji długu i wierzytelności. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania powołały przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej połączyły z nieuwzględnieniem w procesie wykonania zobowiązania kontuzji długu i wierzytelności, która prowadziła do wygaśnięcia zobowiązania ich poprzednika prawnego bez zaspokojenia wierzyciela, w sytuacji braku więzi prawnej między dłużnikiem a wierzycielem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powszechnie i jednolicie przyjmowane jest w orzecznictwie, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący powinien wykazać, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Nie spełnia przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie naruszenia konkretnego przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr 13, poz. 230; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 38/06, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.). Analiza wniosku powódki o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, w kontekście jej podstaw oraz motywów zaskarżonego wyroku nie zezwala na ocenę, że doszło do naruszenia, w stopniu

kwalifikowanym prawa materialnego, usprawiedliwiającego przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podniesione w uzasadnieniu wniosku wątpliwości zostały przez Sąd Okręgowy rozważone i uzasadnione. Skarżące nie przedstawiły argumentów prowadzących do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest konsekwencją naruszenia prawa we wskazanym rozumieniu. Podkreślenia wymaga, że obowiązek wykazania istnienia uprawnienia zmierzającego do odzyskania wartości nakładów poczynionych na nieruchomość stanowiącą własność osoby trzeciej nie może być przerzucony na przeciwnika zgłoszonego roszczenia.

Nie było podstaw do podzielenia stanowiska pozwanych, że doszło do oczywistego i rażącego naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisów prawa. Odwołanie się do nieuregulowanej prawem instytucji konfuzji długu i wierzytelności nie mogło pozbawiać osoby trzeciej uprawnienia przewidzianego w obowiązującym prawie. Nie zostały natomiast przeciwstawione dokonanej przez Sąd Apelacyjny wykładni prawa żadne argumenty przemawiające za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej i nietrafnością rozstrzygnięcia.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. przyjęcia skarg kasacyjnych obu stron do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady wzajemnego ich zniesienia, przewidzianej w art. 100 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw

ał